

Dosarul nr. 2ra-70/2022
2-19127180-01-2ra-17012022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (Gh. Purici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

07 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Cojuhari împotriva Societății pe Acțiuni „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” cu privire la încasarea restanței la salariu, a penalităților și prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și a deciziei suplimentare din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 02 august 2019, Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” privind încasarea restanței la salariu în mărime de 19 505 lei și a prejudiciului moral în mărime de 15 000 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în baza ordinului nr. 09/h din 24 mai 2017, Valerii Cojuhari a fost angajat în calitate de gardian public la SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, la aceeași dată fiind încheiat contractul individual de muncă nr. 09/17.

Prin ordinul nr. 07/y din 13 mai 2019 emis de SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, Valerii Cojuhari a fost eliberat din funcția deținută, din propria inițiativă.

Reclamantul a invocat că, în pct. 2 al ordinului de concediere a fost indicat că, contabilitatea întreprinderii urma să efectueze calculul complet al salariului și indemnizației pentru concediu nefolosit, cu achitarea salariului. Respectiv, în privința reclamantului erau restanțe la plata salariului pentru perioada lunii octombrie 2018 - mai 2019, care la momentul eliberării nu i-au fost achitate conform calculelor indicate în pct. 2 al ordinului de concediere.

Reclamantul a menționat că, conform contractului individual de muncă,

mărimea salariului constituia 2380 de lei, iar la 01 mai 2018, salariul a fost majorat până la 2610 de lei, fapt confirmat prin bonurile de salariu eliberate de administrația SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”.

Pe parcursul activității sale, salariu i-a fost transferat pe card bancar, lunar primind de la contabilitate descifrarea salariului. Anterior administrația SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a efectuat transferul sumei de 2 000 de lei, însă restanța integrală a salariului nu a fost achitată.

Reclamantul a indicat că, periodic verifica contul, însă careva sume de bani nu au fost transferate. Potrivit calculelor efectuate, față de el a fost acumulată restanță la plata salariului în mărime de 19 505 de lei, compusă din restanța pentru șapte luni anul 2018 – 2019 în sumă de 18 200 de lei și restanța la plata salariului pentru jumătate de luna mai 2019 în sumă de 1305 de lei.

Reclamantul a menționat că, la momentul concedierii din funcție nu a primit salariu rămânând practic fără surse de existență. În prezent se află în imposibilitate de a se angaja în câmpul muncii pe motiv că este bolnav, iar în luna mai 2019 i-a fost atribuit gradul III de invaliditate, motiv din care starea materială s-a înrăutățit simțitor. Astfel, a ajuns într-o stare de depresie, care i-a înrăutățit și mai mult starea de sănătate. Consideră că prin acțiunile administrației întreprinderii i-a fost cauzat un prejudiciu moral în sumă de 15 000 de lei.

Reclamantul a depus cerere privind majorarea pretențiilor din acțiune prin care a solicitat în temeiul art. 60 din Codul de procedură civilă, încasarea din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca” pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen în mărime de 4812,82 lei.

Prin încheierea protocolară din 24 august 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost restituită cererea privind majorarea pretențiilor din acțiune depusă de Valerii Cojuhari, prin care a solicitat în temeiul art. 60 din Codul de procedură civilă, încasarea din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca” pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen în mărime de 4812,82 lei (f.d. 87, vol. I).

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Cojuhari împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca”, a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Valerii Cojuhari în beneficiul SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca”, cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5 000 de lei (f.d. 146, 152-157, vol. I).

La 30 decembrie 2020, Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 11 mai 2021 în interiorul termenului acordat de către instanța de apel, a depus cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Totodată, apelantul a înregistrat cerere de majorarea pretențiilor privind încasarea restanței la salariu solicitând încasarea din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” 0,3 la sută, pentru fiecare zi de întârziere, din suma neachitată în termen, care constituia 19 505 de lei, ceea ce constituie 4812,82 lei (f.d. 173, vol. I).

Prin decizia din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, s-a casat hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, și a fost

pronunțată o hotărâre nouă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman (f.d. 189, 190-197, vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că în ordine de apel Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a solicitat încasarea din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen. Instanța de apel consideră că această solicitare este neîntemeiată or, potrivit prevederilor art. 330 din Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Curtea de Apel Bălți a notat că Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a înaintat acțiunea fără a prezenta careva probe întru justificarea solicitărilor înaintate. Or, potrivit informației contabile prezentate de către SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” nr.73 din 14 octombrie 2020 s-a confirmat faptul că, datoriile salariale față de Valerii Cojuhari au fost achitate integral, iar reținerile de plată au fost efectuate din cauză că salariatul nu a prezentat la timp buletinele de boală, nefiind posibilă achitarea plăților convenite, respectiv nu a fost vina angajatorului în reținerile salariale, fapt ce exclude încasarea penalităților pentru neplata la timp a salariului.

Referitor la argumentul apelantului precum că cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei sunt exagerate, instanța de apel l-a respins ca irelevant litigiului considerând că aceste cheltuieli au fost necesare, reale și rezonabile vizavi de complexitatea cauzei, durata acesteia și munca efectuată de avocat pentru a reprezenta interesele SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” în prezenta cauză.

La 16 septembrie 2021, reprezentantul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, avocatul Iulian Pleșca, a depus cerere prin care a solicitat instanței de apel în temeiul art. 250 din Codul de procedură civilă, emiterea unei decizii suplimentare privind compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei (f.d. 199, vol. I).

Prin decizia suplimentară din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a încasat de la Valerii Cojuhari în beneficiul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, cheltuielile de judecată în sumă de 5 000 de lei (f.d. 200-204, vol. I).

La 24 decembrie 2021, Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a declarat recurs prin care a solicitat casarea deciziei din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și a deciziei suplimentare din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie admisă cererea cu privire la încasarea prejudiciului moral, a penalității pentru fiecare zi de întârziere și cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea recursului a invocat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel, au stabilit restanța la salariu la 01 ianuarie 2020, față de Valerii Cojuhari în sumă de 1542,81 de lei. Astfel, nu este clar din care motive instanța de apel a indicat în motivarea deciziei din 09 septembrie 2020 că este neîntemeiată

solicitarea apelantului privind încasarea penalității pentru fiecare zi de întârziere, aceasta fiind declarativă, făcând trimitere la informația contabilă cu n/r 73 din 14 octombrie 2020, precum că datoriile au fost achitate integral, iar reținerile de plată au fost efectuate din cauză că salariatul nu a prezentat la timp buletinele de boală.

Prin urmare, recurentul menționează că instanța de apel a constatat că în prezenta cauză au existat rețineri la salariu, însă fără a face trimitere la careva probe concrete că nu este vina angajatorului.

Consideră că, chiar și dacă nu a prezentat în termen foile de boală pe câteva luni, însă le-a prezentat până la eliberarea sa din serviciu, administrația urma să facă calculul la data eliberării din serviciu. În caz că administrația nu a primit foile de boală până la eliberarea sa din funcție, urma să indice acest fapt la eliberare sau să aducă probe ce ar confirma faptul dat, ceea ce nu s-a întâmplat.

Recurentul a invocat că neîntemeiat s-a dispus încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 de lei din contul lui Valerii Cojuhari, deoarece reprezentantul intimatului SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a participat la 3 ședințe de judecată, din care 2 au fost amânate la solicitarea acestuia.

Astfel, consideră recurentul că, atât prima instanță, cât și instanță de apel au dat dovadă de neglijență, nu au aplicat normele de drept materiale, au aplicat în mod eronat legea care trebuia să fie aplicată.

La 17 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.9, vol. II).

Prin referințele depuse la 01 aprilie 2022, respectiv 14 iunie 2022 SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, reprezentantă de avocatul Iulian Pleșca a solicitat respingerea recursului depus de Valerii Cojuhari ca fiind neîntemeiat, cu menținerea soluțiilor instanței de apel ca fiind legale și întemeiate.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul constată că recursul depus de Valerii Cojuhari la 28 decembrie 2021 împotriva deciziei din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și a deciziei suplimentare din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, întrucât potrivit avizului de recepție decizia contestată din 09 septembrie 2021 a fost comunicată la 12 noiembrie 2021 (f.d. 208, vol. I), iar date despre comunicarea deciziei suplimentare la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 02 martie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de către Valerii Cojuhari și transmis Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători

decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Examinând recursul declarat de către Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, din considerentele ce succed.

În temeiul art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Contractul individual de muncă, potrivit art. 45 din Codul muncii, este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Potrivit art. 85 alin. (1) din Codul muncii, salariatul are dreptul la demisie – desfacere a contractului individual de muncă, cu excepția prevederii alin.(4¹), din proprie inițiativă, anunțînd despre aceasta angajatorul, prin cerere scrisă, cu 14 zile calendaristice înainte. Curgerea termenului menționat începe în ziua imediat următoare zilei în care a fost înregistrată cererea.

Circumstanțele cauzei prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare, denotă că prin ordinul nr. 90/p din 24 mai 2017, Valerii Cojuhari a fost angajat în calitate de paznic la SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, respectiv între părți a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 09/17 din data de 24 mai 2017.

Prin ordinul nr.07/u din 13 mai 2019, a fost desfăcut contractul individual de muncă încheiat între SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, în calitate de angajator și Valerii Cojuhari, în calitate de salariat, din proprie inițiativă.

Înaintînd prezenta acțiune împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, Valerii Cojuhari a solicitat încasarea restanței la plata salariului pe perioada 01 octombrie 2018 – 13 mai 2019, inclusiv încasarea pentru fiecare zi de

întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen a salariului, încasarea prejudiciului moral în cuantum de 15 000 lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Valerii Cojuhari împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca” privind încasarea restanței la salariu și prejudiciului moral, s-a respins ca neîntemeiată.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți prin decizia din 09 septembrie 2021 a casat hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, pronunțând o hotărâre nouă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman (f.d. 189, 190-197, vol. I), iar prin decizia suplimentară din 04 noiembrie 2021 s-a încasat de la Valerii Cojuhari în beneficiul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, cheltuielile de judecată în sumă de 5 000 de lei (f.d. 200-204, vol. I).

Verificând legalitatea deciziilor contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil, instanța de recurs constată că soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare de respingere a acțiunii nu poate fi menținută, aceasta rezultând din aprecierea eronată a materialului probator, aplicarea greșită și interpretarea eronată a normelor de drept material relevante la caz.

Referitor la pretenția privind încasarea sumei de 19 505 lei cu titlu de restanță la plata salariului pe perioada 01 octombrie 2018 – 13 mai 2019, Colegiul lărgit menționează următoarele.

Potrivit art. 128 alin. (1), (2), art. 10 alin. (2) lit. h) din Codul muncii, salariul reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

La stabilirea și achitarea salariului nu se admite nici o discriminare pe criterii de sex, vîrstă, dizabilitate, origine socială, situație familială, apartenență la o etnie, rasă sau naționalitate, opțiuni politice sau convingeri religioase, apartenență sau activitate sindicală.

Angajatorul este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă.

Conform art. 143 alin. (1) lit. a), (2) din Codul muncii, dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze pînă în ziua eliberării din serviciu – în ziua eliberării.

Dacă se contestă cuantumul sumelor ce se cuvin salariatului la eliberare din serviciu, angajatorul este obligat, în orice caz, să-i plătească, în termenele prevăzute la alin.(1), suma necontestată.

Din materialele cauzei s-a stabilit, că conform notei contabile din 14 octombrie 2020 eliberate de contabilitatea SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca”, la situația din 01 octombrie 2018, restanța la salariu față de Valerii Cojuhari, constituia suma de 8 221,21 lei (f.d. 114-120, vol. I).

Astfel, în perioada din 01 octombrie 2018 - 09 iulie 2019, lui Valerii Cojuhari i-a fost achitată suma de 10 538,13 lei cu titlu de restanță la salariu și suma de 8

850,98 lei cu titlu de indemnizație pentru incapacitatea temporară de muncă. Totodată, în perioada dată, din salariul reclamantului au fost efectuate rețineri în fondul pensiei și pentru asigurarea medicală a angajatului.

Potrivit aceleiași note contabile se atestă că, la situația din 01 ianuarie 2020 restanța la salariu acumulată de SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, în calitate de angajator, față de salariatul Valerii Cojuhari, constituia suma de 1952,98 lei.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că la 06 februarie 2020 în baza ordinului de plată nr. 137, după efectuarea tuturor reținerilor, la cardul bancar al reclamantului a fost transferată suma finală în mărime de 1 542,81 lei (f.d. 101, 138, vol. I).

Potrivit informației nr. 73 din 14 octombrie 2020 eliberată de SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca” rezultă că datoriile salariale față de Valerii Cojuhari la situația din 06 octombrie 2020 au fost achitate integral (f.d. 101, vol. I).

Deopotrivă, Colegiul lărgit constată că din informația detaliată prezentată de BC „Victoriabank” SA privind mijloacele financiare transferate de la SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” în contul lui Valerii Cojuhari cu titlu de plăți salariale, rezultă că în perioada 14.09.2018 - 07.02.2020 au fost transferate următoarele plăți : 14.09.2018 - 4000 lei, 09.11.2018 –3000 lei, 17.01.2019 – 2000 lei, 20.03.2019 – 3000 lei, 12.06.2019 – 2000 lei și 07.02.2020 – 1542,81 lei (f.d. 137-138, vol. I).

Tot aici instanța de recurs notează că:

-prin ordinul de plată nr. 207 se confirmă faptul că la 08.11.2018, lui Cojuhari Valerii i-a fost achitat salariu în sumă de 3000 lei (f.d. 121-122, vol. I);

-prin ordinul de plată nr. 11 se confirmă faptul că la 17.01.2019 lui Cojuhari Valerii i-a fost achitat salariu în sumă de 2000 lei (f.d. 123-124, vol. I),

-prin ordinul de plată nr. 152 se confirmă faptul că la 19.03.2019 lui Cojuhari Valerii i-a fost achitat salariu în sumă de 3000 lei (f.d. 125-126, vol. I),

-prin ordinul de plată nr. 327 se confirmă faptul că la 11.06.2019 lui Cojuhari Valerii i-a fost achitat salariu în sumă de 2000 lei (f.d. 127-128, vol. I);

-prin ordinul de plată nr. 137 se confirmă faptul că la 06.02.2020 lui Cojuhari Valerii i-a fost achitat salariu în sumă de 1542,81 lei (f.d. 129-130, vol. I).

Prin urmare, având în vedere înscrisurile prezentate rezultă că SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” și-a onorat cu întârziere obligațiunile de achitare a salariului, având în vedere că Valerii Cojuhari a încetat raporturile de muncă prin demisie la 13 mai 2019, iar plățile salariale de 2 000 lei și 1542,81 lei, au fost achitate corespunzător la 12 iunie 2019 și 06 februarie 2020, respectiv pretenția privind încasarea sumei de 19 505 lei cu titlu de restanță la plata salariului pe perioada 01 octombrie 2018 – 13 mai 2019 urmează a fi respinsă.

Corespunzător, Colegiul lărgit notează că reclamantul a solicitat încasarea din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a penalității de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului.

În conformitate cu prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

În susținerea acestei poziții, instanța de recurs menționează că raportul de

muncă dintre SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” și Valerii Cojuhari a încetat prin demisie la 13 mai 2019.

După cum a fost constatat la caz, deja după demisia din 13 mai 2019, fostului angajat Valerii Cojuhari i-au mai fost achitate cu întârziere următoarele plăți salariale: la 12 iunie 2019, fiindu-i transferată suma de 2 000 lei și, la 06 februarie 2020 - suma de 1542,81 lei, în total suma de 3542,81 lei, fapt care confirmă vina angajatorului SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” la achitarea plăților în caz de eliberare.

Prin urmare, în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii, pentru reținerea cu 30 zile, în perioada 13 mai 2019 – 12 iunie 2019, din vina angajatorului, a plăților salariale în sumă de 3542,81 lei, se impune încasarea de la SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” pentru fiecare zi din cele 30 de zile de întârziere, 0,3 la sută din suma de 3542,81 lei neplătită în termen, ce constituie 318,6 lei ($3542,81 \text{ lei} \times 0,3 \% = 10,62 \text{ lei} \times 30 \text{ zile} = 318,6 \text{ lei}$).

De asemenea, după achitarea la 12 iunie 2019 a sumei de 2 000 lei, din vina angajatorului SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” sa admis și reținerea cu 239 de zile, în perioada 13 mai 2019 – 06 februarie 2020, a plății salariale în sumă de 1542,81 lei, fapt pentru care se va încasa de la SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” 0,3 la sută din suma de 1542,81 lei, ce constituie 1104,18 lei ($1542,81 \text{ lei} \times 0,3 \% = 4,62 \text{ lei} \times 239 \text{ zile} = 1104,18 \text{ lei}$). În total se va încasa de la SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” în folosul reclamantului pentru reținerea din vina angajatorului, a plăților salariale în sumă de 1422,78 lei la eliberarea din serviciu.

Astfel, analizând circumstanțele enunțate în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră contradictorie concluzia instanțelor de judecată de respingere a pretenției privind încasarea penalității pentru fiecare zi de întârziere, în condițiile în care constată pe de o parte că, potrivit informației contabile prezentate de către SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca” cu nr. 73 din 14 octombrie 2020 se confirmă faptul că, datoriile salariale față de Valerii Cojuhari au fost achitate integral la 06 februarie 2020 (f.d. 101, vol. I), iar pe de altă parte menționează că reținerile de plată au fost efectuate din cauza că salariatul nu a prezentat la timp buletinele de boală, nefiind posibilă achitarea plăților cuvenite, respectiv lipsind vina angajatorului în reținerile de salariu, fapt ce exclude încasarea penalităților pentru neplata la timp a salariului.

În asemenea împrejurări și având în susținere prevederile art. 118 din Codul de procedură civilă, în sensul căreia fiecare parte urmează să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, instanța de recurs constată că instanțele de judecată nejustificat au respins cerințele recurentului cu privire la încasarea penalității de întârziere or, susținerile lui Valerii Cojuhari și-au găsit confirmarea prin probe pertinente și admisibile, care combat constatările instanțelor de judecată menționate mai sus.

Așadar, Colegiul lărgit conchide că urmează a fi încasat din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” în beneficiul lui Valerii Cojuhari penalitatea de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului în mărime totală de 1422,78 lei ($318,6 \text{ lei} + 1104,18 \text{ lei} = 1422,78 \text{ lei}$).

În conformitate cu art. 329 din Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Mai mult prevederile art. 2036 alin. (1), (3) din Codul civil, indică asupra faptului că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerată în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 2037 din Codul civil prevede că mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În continuare, raportând la caz prevederile enunțate, Colegiul menționează că în ceea ce ține de pretenția înaintată de Valerii Cojuhari cu privire la repararea prejudiciului moral în quantum de 15 000 lei, urmează a fi admisă parțial, cu încasarea din contul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a sumei de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, quantum ce în opinia instanței reprezintă o satisfacție echitabilă pentru reclamant.

Or, la determinarea quantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Totodată, nu pot fi reținute argumentele recurentului Valerii Cojuhari precum că suma de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru suferințele suportate este reală și echitabilă, deoarece aceasta este vădit disproporțională și excesivă, nefiind în relație de proporționalitate cu gravitatea suferințelor psihice suportate.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În corespundere cu art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din materialele dosarului rezultă că, în cadrul examinării prezentei cauze Valerii Cojuhari a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2100 lei, fapt confirmat prin bonul de plată a serviciilor de asistență juridică nr. XL 638840 din 01 august 2019 (f.d. 141, vol. I).

Analizând aportul avocatului Diomid Gherman la soluționarea litigiului, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată și solicitarea înaintată, urmând a încasa de la SA „Carierea de Granit și Pietriș din Soroca” în beneficiul lui Valerii Cojuhari cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2100 lei, sumă care este reală, necesară și rezonabilă.

Totodată, având în vedere că la judecarea cauzei în ordine de recurs, pretențiile lui Valerii Cojuhari din acțiune au fost parțial admise, iar reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată a fost scutit prin lege de la plata taxei de stat, în temeiul art. 94 alin. (1), 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 3 alin. (1) lit. k) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992, Colegiul lărgit conchide că urmează a fi încasat la buget din contul SA „Carierea de Granit și Pietriș din Soroca” taxa de stat proporțional părții admise din acțiune cu caracter patrimonial în cuantum de 135 lei și caracter nepatrimonial în cuantum de 50 lei, în total 185 lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, decizia suplimentară din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, și hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și de a pronunța o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii depusă de Valerii Cojuhari.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Valerii Cojuhari, reprezentat de avocatul Diomid Gherman.

Se casează integral decizia din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, decizia suplimentară din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Cojuhari împotriva Societății pe Acțiuni „Carierea de Granit și Pietriș din Soroca” cu privire la încasarea restanței la salariu, a penalităților și prejudiciului moral și se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de Valerii Cojuhari împotriva Societății pe Acțiuni „Carierea de Granit și Pietriș din Soroca” cu privire la încasarea restanței la salariu, a penalităților și prejudiciului moral.

Se încasează din contul Societății pe Acțiuni „Carierea de Granit și Pietriș din Soroca” în beneficiul lui Valerii Cojuhari penalitatea de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 1422,78 (una mie patru sute douăzeci și doi) lei 78 bani, prejudiciul moral în cuantum de 3000 (trei mii) lei, cheltuieli de asistență juridică în cuantum de 2100 (două mii una sută) lei.

Se încasează din contul Societății pe Acțiuni „Carierea de Granit și Pietriș din Soroca” la bugetul public taxa de stat în cuantum de 185 (una sute optzeci și cinci) lei.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh